

ΤΟ ΜΥΣΤΗΡΙΟ ΤΗΣ ΙΕΡΟΣΥΝΗΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

–Παιδιά, έχετε δει ποτέ άγγελο;...

Και όμως, ίσως χωρίς να το έχουμε συνειδητοποιήσει, βλέπουμε συχνά στο δρόμο κάποιους που είναι ανώτεροι απ' τους αγγέλους. Ξέρετε ποιοι είναι αυτοί;... Οι ιερείς μας!

Ο άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός πολύ γλαφυρά μας λέει τα εξής: «Εάν απαντώ (=συναντήσω) ένα παπά και ένα βασιλέα, με φαίνεται εύλογον τον παπά να βάλω να καθήση υψηλότερα από τον βασιλέα· και εάν απαντήσω ένα παπά και ένα άγγελον, πρώτα θα χαιρετήσω τον παπά και έπειτα τον άγγελον. Διότι, αδελφοί μου, είναι ανώτερος και από την αγίαν Τράπεζαν, ανώτερος και από το άγιον Ποτήριο· διότι το άγιον Ποτήριο είναι άψυχον, μα ο ιερέυς μεταλαμβάνει τα Άχραντα Μυστήρια καθ' εκάστην ημέραν, το τίμιον σώμα και αίμα του Κυρίου μας Ιησού Χριστού και Θεού».

Γι' αυτό κι εμείς σήμερα θα μιλήσουμε για την ιεροσύνη παρουσιάζοντας πρώτα τη μορφή ενός αγίου ιερέα που έζησε στη Ρωσία περίπου 150 χρόνια πριν. Πρόκειται για τον άγιο Ιωάννη της Κροστάνδης.

ΔΙΗΓΗΣΗ

Ο άγιος Ιωάννης γεννήθηκε το 1829 στη Σούρα, ένα μικρό χωριό της Ρωσίας, από γονείς πτωχούς και πολύ ευσεβείς, που του έμαθαν να εκκλησιάζεται και ν' αγαπά την προσευχή.

Στο σχολείο, όμως, δυσκολευόταν πολύ να μάθει γράμματα. Διάβαζε, αλλά δεν μπορούσε να καταλάβει αυτά που διάβαζε. Έκανε πολλή προσευχή και ο Θεός με θαυμαστό τρόπο τον φώτισε και τον βοήθησε να ξεπεράσει το πρόβλημά του. Έτσι τελείωσε με επιτυχία το σχολείο και σπούδασε αυτό που ονειρευόταν: Θεολογία.

Ως φοιτητής θεολογίας, στην Πετρούπολη, αισθάνθηκε μέσα του, δειλά στην αρχή, εντονότερα στη συνέχεια, την ιερή κλήση για την ιεροσύνη. Έτσι, τελειώνοντας τις σπουδές, στις 11 Νοεμβρίου 1855, σε ηλικία 26 ετών, χειροτονήθηκε διάκονος και την επομένη ημέρα πρεσβύτερος. Ο π. Ιωάννης, ως ιερέας, υπηρέτησε με συνέπεια και με τη Χάρη του Θεού, έγινε ένα υπόδειγμα ενάρτου και αγιασμένου ιερέα.

Άξιος λειτουργός

Η θεία Λειτουργία για τον πατέρα Ιωάννη ήταν το πιο συγκλονιστικό γεγονός της ζωής του. «Δεν υπάρχει τίποτα πιο μεγαλειώδες, πιο ιερό, πιο υψηλό, πιο ζωοποιό από τη θεία Λειτουργία», έλεγε. Δέος σε κατελάμβανε όταν τον έβλεπες να τελεί τη θεία Λειτουργία· στεκόταν ενώπιον της αγίας Τράπεζας σαν να βρισκόταν ενώπιον του θρόνου του Θεού και πρόσφερε τις ευχές με τρόπο που συγκινούσε και τους πιο σκληρόκαρδους. Όταν μεταλάμβανε, το πρόσωπό του λουζόταν από δάκρυα. Στα φλογερά του κηρύγματα παρότρυνε τους χριστιανούς να κοινωνούν συχνά, με την κατάλληλη βέβαια προετοιμασία, διότι την εποχή εκείνη πολλοί θεωρούσαν αρκετό να κοινωνούν μια φορά το χρόνο.

Ελεήμων

Πολύ μεγάλο ήταν και το φιλανθρωπικό του έργο. Η αγάπη του για τους φτωχούς ήταν πολύ μεγάλη. Κυριολεκτικά ό,τι είχε πάνω του, το μοίραζε σ' εκείνους που είχαν ανάγκη. Δεν ήταν λίγες οι φορές που γύρισε ξυπόλυτος στο σπίτι του, επειδή είχε δώσει τα παπούτσια του σε κάποιον που τα είχε περισσότερο ανάγκη. Με τις δωρεές των πιστών ο άγιος πρόσφερε συσσίτιο σε περισσότερους από 1000 απόρους και ίδρυσε τον «Οίκο Εργασίας», όπως τον ονόμασε, δηλαδή ένα τεράστιο φιλανθρωπικό συγκρότημα που αποτελούνταν από ναό, σχολεία, νοσοκομεία, εργαστήρια, βιβλιοθήκες. Εκεί χιλιάδες κάτοικοι της πόλης που ήταν άνεργοι, λάμβαναν όχι μόνο υλική βοήθεια αλλά και πνευματική, αφού εργάζονταν και παράλληλα συμμετείχαν στη ζωή της Εκκλησίας.

Καθηγητής σε σχολείο

Ο π. Ιωάννης επί 32 χρόνια, παράλληλα δίδασκε και στο σχολείο ως καθηγητής θεολόγος. Είχε έναν ιδιαίτερο τρόπο για να επιβάλλεται στα παιδιά. Την ώρα του μαθήματος γινόταν απόλυτη ησυχία. Ένας μαθητής θυμάται: «Σε όλους έχει μείνει αξέχαστος ο τρόπος που μας δίδασκε Καινή Διαθήκη... Πόσο κοντά μας έφερνε τα γεγονότα της ζωής του Χριστού!».

Φωτισμένος εξομολόγος

Επιπλέον, εξομολογούσε αναρίθμητο πλήθος ανθρώπων. Κατά χιλιάδες έφθαναν κάθε μέρα στην Κροστάνδη για να λάβουν συμβουλές και βοήθεια, για να του ζητήσουν να προσευχηθεί γι' αυτούς ή απλώς για να τον δουν. Το ταχυδρομείο αναγκάστηκε ν' ανοίξει ειδική υπηρεσία για να διανέμει τον όγκο των γραμμάτων, που έφθαναν καθημερινά για τον π. Ιωάννη.

Το τέλος του

Προς τα τέλη της ζωής του δοκιμάστηκε σκληρά από αρρώστια, την οποία υπέμεινε αγόγγυστα, χωρίς να παραπονεθεί καθόλου. Έδωσε στα πνευματικά του παιδιά τις τελευταίες

συμβουλές και νουθεσίες του και ο ίδιος προείπε με ακρίβεια την ημέρα της αναχώρησής του για τον Ουρανό. Κοιμήθηκε εν Κυρίω στις 20 Δεκεμβρίου 1908, σε ηλικία 80 ετών. Ο ρωσικός λαός τον περιέβαλε με τιμή και ευλάβεια και στις 8 Ιουνίου του 1990 ανακηρύχθηκε επίσημα άγιος από την Εκκλησία της Ρωσίας. Για όλους τους Ορθόδοξους, ο άγιος Ιωάννης της Κροστάνδης είναι πρότυπο ιερέα, φωτεινό παράδειγμα αληθινού ποιμένα.

ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Είναι πράγματι εντυπωσιακή η ζωή του αγίου Ιωάννη της Κροστάνδης.

Τι ήταν ο άγιος Ιωάννης και γιατί όλοι τον αγαπούσαν; (...)

Ιερέας. Ένας απλός και ταπεινός ιερέας, με επίγνωση του ιερού έργου και της μεγάλης αποστολής του και γι' αυτό όλοι, μικροί - μεγάλοι, τον εκτιμούσαν και τον σέβονταν.

Είναι ευκαιρία, λοιπόν, σήμερα να μιλήσουμε για το μυστήριο της ιεροσύνης και να γνωρίσουμε: 1ον. Ποιος συνέστησε το μυστήριο της ιεροσύνης, 2ον. Πώς γίνεται κανείς ιερέας, 3ον. Ποιο είναι το έργο του ιερέα και 4ον. Ποιοι μπορούν να γίνουν ιερείς.

1ον. Σύσταση μυστηρίου. Το μυστήριο της ιεροσύνης το συνέστησε ο ίδιος ο Κύριος. Από την αρχή κιόλας της δημόσιας δράσης Του ο Κύριος ξεχώρισε ορισμένους ανθρώπους και τους έκανε μαθητές Του.

Τους μετέδωσε ειδική χάρη για να κηρύττουν το λόγο Του και δύναμη για να θαυματοουργούν.

Την νύχτα του Μυστικού Δείπνου, τους έδωσε, επίσης, την εντολή να επιτελούν τη Θεία Λειτουργία («Τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν», Λουκ. κβ', 19).

Μετά την Ανάστασή Του, έδωσε εξουσία στους μαθητές Του, να συγχωρούν τις αμαρτίες των ανθρώπων και εντολή να συνεχίσουν το έργο Του σε όλα τα έθνη, βαπτίζοντας τους ανθρώπους που θα πιστεύουν «εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος» (Ματθ. κη' 19).

Οι άγιοι Απόστολοι με τη σειρά τους μετεβίβασαν την ειδική χάρη της ιεροσύνης στους επισκόπους κι εκείνοι στους διαδόχους τους. Οι επίσκοποι με τη σειρά τους, χειροτονούν μέχρι τις ημέρες μας, κληρικούς και έτσι η αδιάκοπη αυτή διαδοχή συνεχίζεται μέχρι σήμερα. Αυτή ακριβώς η διαδοχή ονομάζεται «αποστολική διαδοχή».

2ον. Η χειροτονία κληρικού. Ας δούμε, λοιπόν, πως γίνεται κάποιος ιερέας. Με την χειροτονία, η οποία τελείται κατά τη διάρκεια της θείας Λειτουργίας και μόνο από επίσκοπο. Ο επίσκοπος επιθέτει τα χέρια του στον υποψήφιο, εκφωνώντας τα συγκλονιστικά λόγια: «Η θεία χάρις... προχειρίζεται τον ευλαβέστατον (όνομα χειροτονούμενου) εις διάκονον ή πρεσβύτερον». Πρέπει να διευκρινίσουμε στο σημείο αυτό, ότι το Μυστήριο της Ιεροσύνης είναι ένα, οι βαθμοί όμως της ιεροσύνης είναι τρεις. Πρώτα γίνεται κανείς Διάκονος, έπειτα Πρεσβύτερος (Ιερέας) και— αν είναι άγαμος και εκλεγεί ως κατάλληλος— προχωρεί στον τρίτο βαθμό, του Επισκόπου.

Από την ώρα εκείνη της χειροτονίας, η αόρατη θεία Χάρη πλημμυρίζει την ψυχή του νέου κληρικού και τον καθιστά ικανό να:

- Επιτελεί τα Ιερά Μυστήρια και τις άλλες ιερές Ακολουθίες,
- Κηρύττει τον θείο Λόγο
- Ποιμαίνει τους πιστούς, αφού αυτή η Θεία Χάρη αναπληρώνει τις ελλείψεις του και τον ενισχύει στο δύσκολο μα ιερό έργο του.

3. Το έργο του ιερέα. Το έργο του ιερέα είναι να λειτουργεί, να κηρύττει τον λόγο του Θεού, να τελεί τα άγια μυστήρια, να καθοδηγεί πνευματικά τους πιστούς και να τους μεταδίδει τη χάρη του Αγίου Πνεύματος, την οποία έλαβε με το μυστήριο της ιεροσύνης. Ο άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος θεωρεί την ιεροσύνη ουράνια διακονία: «Το λειτούργημα της ιεροσύνης είναι τόσο υψηλό, που, ενώ τελείται πάνω στη γη, όμως ανήκει στα έργα των ουρανίων δυνάμεων... Γι' αυτό και ο ιερωμένος πρέπει να είναι τόσο καθαρός, σαν να στέκεται στους ουρανούς μαζί με τις αγγελικές δυνάμεις».

4. Ποιοι μπορούν να γίνουν ιερείς. Ιερείς γίνονται οι πιστοί χριστιανοί άνδρες, (άνω των 25 ετών, σύμφωνα με τους ιερούς κανόνες) οι οποίοι έχουν την κλήση από τον Θεό αλλά και την κλίση, δηλαδή την εσωτερική διάθεση της καρδιάς τους, να αφιερωθούν στα ιερά έργα της λατρείας του Θεού και της καθοδήγησης των ψυχών.

Προκειμένου να αναλάβουν μια τέτοια ιερή διακονία, πρέπει να αγωνίζονται πνευματικά, να είναι ταπεινοί, αφιλάργυροι, αγνοί, να μην έχουν διαπράξει κάποιο σοβαρό ηθικό παράπτωμα που αποτελεί κώλυμα (=εμπόδιο) ιεροσύνης σύμφωνα με τους ιερούς κανόνες, και να έχουν την έγκριση του Πνευματικού τους, ο οποίος και δίνει τη γραπτή συγκατάθεσή του, τη «συμμαρτυρία», που διαβάζεται πριν από την χειροτονία.

Απ' όσα είπαμε σήμερα, όλοι καταλαβαίνουμε ότι το έργο του ιερέα είναι μεγάλο, υψηλό, άγιο. Υπερβαίνει τα όρια της γης και ανεβαίνει στον ουρανό. Έχει σχέση με τη σωτηρία της ψυχής μας.

Η κοινωνία μας έχει ανάγκη από πιστούς χριστιανούς, οι οποίοι σε όλους τους τομείς θα εργαστούν για την ωφέλεια του συνόλου. Περισσότερο όμως από όλους έχει ανάγκη από πολλούς και καλούς ιερείς, οι οποίοι και έργο σωτηρίας επιτελούν και έργο κοινωνικό εργάζονται. Και όπως αποδεικνύει η ιστορία της πατρίδας μας, οι ιερείς πρωτοστάτησαν και στους αγώνες του έθνους επιτελώντας και σπουδαίο εθνικό έργο (όπως στην επανάσταση του 1821, στον Μακεδονικό Αγώνα, στον πόλεμο του '40 κλπ.).

Είναι λοιπόν επείγουσα ανάγκη για την Εκκλησία και το Έθνος μας να αναδειχθούν και στην εποχή μας άξιοι κληρικοί, εργάτες στον αμπελώνα Του. Να προσευχόμαστε να δώσει ο Θεός!

ΣΥΝΘΗΜΑ: Σεβασμός και τιμή στην ιεροσύνη και στους ιερείς μας.

Σημείωση: Ενδέχεται το θέμα να γεννήσει απορίες στα παιδιά, όπως πως προσφωνούμε τους ιερείς, πώς τους βοηθάμε, πώς αντιμετωπίζουμε τυχόν σκάνδαλα. Το επόμενο θέμα μας θα είναι αφιερωμένο σ' αυτά τα πρακτικά ζητήματα, που είναι πολύ σπουδαία για την ενοριακή μας ζωή.